

Guillaume Musso

Viata e un roman

Traducere din franceză de
Liliana Urian

TREI

Gallimard, 1938; p. 187 Romain Gary, *Vie et mort d'Émile*
 Res: Ajar, Gallimard, 1981; p. 203 William Shakespeare,
Macbeth, 1623; p. 204 Arthur Rimbaud, *Lettres du Voyant*,
 Minard, 1975; p. 212 Henri Bergson, *Le Rire (Râsul)*,
 F. Alcan, 1900; p. 221 Henry Miller, „Lire ou ne pas lire“,
 revista *Esprit*, 1960; p. 231 despre percepția realității,
 vezi „teorema lui Thomas“, formulată de R.K. Merton, în
Éléments de théorie et Méthode sociologique.

Alți autori, artiști și opere evocate

Roberto Bolaño; Albert Camus, *Vara*; Colette, Pat
 Conroy, Marguerite Duras, Jean Echenoz, George Eliot,
 Zelda Fitzgerald, Edward Hopper, Victor Hugo, *Mâine*,
 în zori și discurs în fața Adunării Naționale, 1851; John
 Irving, Franz Kafka, Stephen King, *Misery*; Michiko
 Kakutani, Katherine Mansfield, Henry de Montherlant,
 Vladimir Nabokov, Luigi Pirandello, Marcel Proust,
 Marry Shelley, *Frankenstein sau Prometeul modern*; Pierre
 Soulages, William Styron, Mario Vargas Llosa.

Filme: *Magnificul*, *Cu sufletul la gură*.

Ilustrații: © Mattieu Forichon

Cuprins

<i>Romanciera galeză Flora Conway</i>	9
FATA ÎN LABIRINT	13
1 Ascunsă	17
<i>Extras din interogatoriul</i> <i>doamnei Flora Conway</i>	27
2 Un păienjeniș de minciuni	34
3 Hăul fără fund	46
4 Pușca lui Cehov	62
UN PERSONAJ DE ROMA(I)N	73
5 Concordanța timpurilor	77
6 O capcană întinsă eroului	91
7 Un personaj în căutarea autorului	104
8 Almine	117
9 Firul poveștii	135
10 Imperiul durerii	152
<i>La lumina zilei</i>	161
<i>AP, 13 aprilie 2010</i>	163

11	Liturghia orelor	166
Respect per	<i>Le Monde</i> , 16 ianuarie 2011	172

A TREIA FAȚĂ A OGLINZII.....175

12	Théo.....	179
	<i>Corse Matin</i> , 20 iunie 2022	185
13	Gloria tatălui meu	187
	<i>Le Journal du dimanche</i> , 7 aprilie 2019.....	198
14	Iubirea care ne urmărește	203
	<i>Centrul spitalicesc din Bastia</i> , 22 iunie 2022	222
	<i>Ultima dată când am văzut-o pe Flora</i>	225
	<i>Referințe</i>	234

1

Ascunsă

Povestea care se desfășoară sub ochii noștri ar trebui să fie foarte clară, și totuși este foarte confuză.

Julian BARNES

1.

Brooklyn, toamna anului 2010

Acum șase luni, pe 12 aprilie 2010, fetița mea de trei ani, Carrie Conway, a fost răpită în timp ce ne jucam amândouă de-a v-ați ascunselea în apartamentul meu din Williamsburg.

Era o după-amiază frumoasă, senină și însorită, ca multe altele pe care ți le oferă New Yorkul primăvara. Așa cum făceam de obicei, mă dusesem pe jos să o iau pe Carrie de la școală, Montessori School din McCarren Park. Pe drumul de întoarcere, ne opriserăm la Marcello's ca să cumpărăm un suc natural de fructe și un cannoli cu cremă de lămâie pe care Carrie îl înfulecase în timp ce topăia veselă pe lângă căruciorul ei.

Când am ajuns acasă, în holul imobilului Lancaster Building, situat pe Berry Street, la numărul 396, noul nostru paznic, Trevor Fuller Jones — fusese angajat cu mai puțin de trei săptămâni în urmă —, i-a oferit lui Carrie o acadea cu miere și susan, punând-o să-i promită că n-o s-o mănânce imediat. Apoi i-a zis cât de norocoasă este să aibă o mamă scriitoare, căci probabil că-i spune povești frumoase seara, înainte de culcare. Eu i-am atras atenția râzând că, dacă își imaginează asta, înseamnă că n-a deschis niciunul dintre romanele mele, ceea ce a și recunoscut. „E adevărat, n-am timp să citesc, doamnă Conway“, mi-a zis el. „Nu-ți faci timp să citești, Trevor, ceea ce nu-i același lucru“, i-am răspuns eu în timp ce ușile ascensorului se închideau.

După ritualul nostru bine stabilit, am ridicat-o pe Carrie ca să poată apăsa pe butonul de la etajul șase, ultimul. Cabina s-a pus în mișcare cu un scârțâit metalic care nu ne mai înfricoșa de mult pe niciuna dintre noi. Lancaster Building era un imobil vechi, cu o structură din fontă, în curs de renovare. Un soi de palat ciudat, cu ferestre largi încadrate de coloane corintice. Cândva era folosit ca depozit de către o fabrică de jucării care-și încetase activitatea la începutul anilor '70. Odată cu sfârșitul industrializării, clădirea a rămas abandonată aproape treizeci de ani, apoi a fost reabilitată ca imobil de locuințe în perioada când era la modă să locuiești în Brooklyn.

Imediat ce a intrat în apartament, Carrie și-a scos din picioare tenișii minusculi, ca să-și pună doi papucei roz-pal, împodobiți cu niște pompoane pufoase. S-a ținut după mine până la comoda pe care se afla combina muzicală, s-a uitat cum pun un disc de vinil

la pick-up — a doua parte a *Concertului în Sol major* de Ravel —, aplaudând încântată de ideea de a asculta muzică. A rămas apoi câteva minute agățată de poalele rochiei mele, așteptând să termin de pus rufe la uscat, după care mi-a cerut să mă joc de-a v-ați ascunselea cu ea.

Era de departe jocul ei preferat. O fascina, pur și simplu.

Când avea un an, jocul „cucu-bau“ însemna pentru Carrie să-și lipească mâinile ei mici peste ochi, cu degetele răsfirate și privirea pe jumătate ascunsă. Mă pierdea din vedere preț de câteva secunde, apoi fața mea reapărea ca prin magie, făcând-o să izbucnească în hohote de râs. Cu timpul, a învățat să caute o ascunzătoare. Se ducea să se pitească după o perdea sau sub măsuța joasă. Dar îi rămânea întotdeauna afară un vârf de pantof, un cot sau un picioruș îndoit pentru a-i semnala prezența. Ba chiar uneori, dacă jocul se lungea prea mult, în cele din urmă, își flutura mâna în direcția mea ca s-o găsească mai repede. Pe măsură ce creștea, jocul devenea mai complicat. Carrie se familiarizase cu alte camere ale apartamentului, înmulțind posibilitățile de a se ascunde: lăsată pe vine în spatele ușilor, ghemuită în cadă, ghemuită sub cearșafuri, întinsă pe jos, sub patul ei.

Regulile se schimbaseră și ele. Jocul devenise o treabă serioasă.

Acum, înainte să plec în căutarea ei, trebuia să mă întorc cu fața la perete, să închid ochii și să număr răspi-cat până la 20.

Și exact asta am făcut, în acea după-amiază de 12 aprilie, în timp ce soarele strălucea în spatele zgârie-norilor, scaldând apartamentul într-o lumină caldă, aproape ireală.

— Nu trișa, mami! m-a certat ea, deși respectam întocmai ritualul.

În camera mea, cu mâinile la ochi, am început să număr cu voce tare, nici prea lent, nici prea repede.

— Unu, doi, trei, patru, cinci...

Îmi amintesc foarte bine zgomotul înăbușit al pașilor ei micuți pe parchet. Carrie ieșise din cameră. Am auzit-o traversând livingul și răsturnând fotoliul Eames care tro-
na în fața unui imens perete de sticlă.

— ... șase, șapte, opt, nouă, zece...

Era plăcut. Mîntea îmi hoinărea aiurea, purtată de notele cristaline ce răzbăteau din living. Pasajul meu preferat din *Adagio*. Dialogul dintre cornul englez și pian.

— ... șaisprezece, șaptesprezece, optsprezece, nouăsprezece, douăzeci.

Deschide ochii.

2.

Am deschis ochii și am ieșit din cameră.

— Atenție, atenție! Cine nu-i gata îl iau cu lopata! Mami te caută!

Am jucat jocul. Am interpretat veselă partitura pe care fetița mea o aștepta de la mine. Am străbătut încăperile, comentând pe un ton glumeț fiecare dintre încercările mele de a o găsi:

— Carrie nu este sub perne... Carrie nu este în spatele canapelei...

Psihologii cred că jocul de-a v-ați ascunselea are un rol pedagogic: este un mijloc prin care copilul experimentează separarea într-o manieră pozitivă. Repetând această distanțare temporară și falsă, copilul pune la încercare soliditatea legăturii pe care o are cu părinții

săi. Pentru a avea efect, jocul trebuie să funcționeze ca o adevărată piesă de teatru și să acopere într-un timp scurt o gamă largă de emoții: exaltarea, așteptarea și un pic de spaimă, pentru a face mai apoi loc bucuriei regășirii.

Să lași toate aceste emoții să se manifeste înseamnă să prelungești puțin plăcerea și să nu spulberi prea repede suspansul. Bineînțeles, se întâmpla frecvent să știu unde se ascundea Carrie chiar înainte să deschid ochii. Dar nu și de data asta. Așa că, după două-trei minute cam teatrale, m-am hotărât să termin cu prefăcătorii și m-am apucat să o caut. De-adevăratelea.

Chiar dacă apartamentul meu este imens — un soi de cub de sticlă uriaș, de două sute de metri pătrați, în aripa de vest a imobilului —, posibilitățile de a te ascunde nu sunt nelimitate. Îl cumpărasem cu câteva luni în urmă, investind în el tot ce câștigasem din drepturile de autor. Proiectul de renovare a clădirii Lancaster demarase în forță și, chiar dacă lucrările erau departe de a fi terminate, locuința pe care o aveam în vizor era deja ultima disponibilă pe piață. Mă îndrăgostisem de locul acesta încă de la prima vizită și, pentru a-l obține și a mă muta mai repede, acceptasem să-i dau un bacșiș agentului imobiliar. După ce m-am instalat, pusesem să se dărâme toți pereții posibili pentru a transforma apartamentul într-un loft¹ cu parchet auriu ca mierea și cu mobilier și decorațiuni minimaliste. Ultimele dăți când ne jucaserăm împreună, Carrie reușise să găsească niște ascunzători sofisticate: ștregărița se furișase după uscătorul de rufe și în debaraua cu mături.

¹ Locuință cu spații deschise, situată cel mai adesea într-un fost atelier, depozit sau fabrică. (N.t.)

Deși eram un pic iritată, continuam s-o caut cu răbdare prin toate cotloanele, în spatele fiecărei piese de mobilier. Apoi am luat-o de la capăt. În graba mea, am răsturnat consola din stejar pe care erau aranjate vinilurile și pick-upul. Drept urmare, brațul aparatului a fost smuls din șanțulețele discului și muzica s-a oprit, cufundând încăperea în liniște.

În clipa aceea, am simțit un ghem în stomac.

— Gata, scumpo, ai câștigat. Ieși din ascunzătoare, imediat!

Am dat fuga în hol pentru a verifica intrarea. Ușa blindată era încuiată de două ori. Cheia era vârâtă în broasca de sus, prinsă pe un inel de chei la care nu putea ajunge un copil mic.

— Carrie! Ieși din ascunzătoare, ți-am spus, ai câștigat!

Am apelat la toată rațiunea pe care o mai aveam, încercând să domolesc valurile de panică ce amenințau să mă înghită. Carrie era *în mod obligatoriu* în casă. Cheile aflate în ușă, blocând cilindrul încuietorii, nu permiteau deschiderea din exterior, chiar dacă cineva avea o dublură. Cât despre ferestre, de la renovarea imobilului, fuseseră sigilate definitiv. Nu numai că fetița nu putuse să iasă din casă, dar nimeni nu putuse să intre.

— Carrie! Spune-mi unde ești.

Gâfâiam de parcă tocmai străbătusem jumătate din Central Park alergând. Degeaba deschideam gura ca să respir, aerul nu mai ajungea în plămâni. Era imposibil. Nu poți dispărea în timp ce te joci de-a v-ați ascunselea într-un apartament. Este un joc care se termină întotdeauna cu bine. Dispariția este o punere în scenă simbolică și temporară. Nu poate fi altfel. E condiția de bază a conceptului: nu accepți să te joci de-a v-ați ascunselea decât dacă ai certitudinea că o să-l găsești pe celălalt.

— Carrie, gata, ajunge! Mami nu e mulțumită!

Mami nu era mulțumită, dar mai ales lui mami îi era foarte frică. Am verificat pentru a treia sau a patra oară toate ascunzătorile obișnuite, apoi m-am repezit la cele mai puțin probabile: coșul de rufe al mașinii de spălat, hornul șemineului — astupat de ani de zile. Am mișcat din loc frigiderul greu, am oprit chiar curentul electric pentru a debloca și deschide spațiul dintre tavanul fals și plafon care ascundea țevile aparatului de aer condiționat.

— CARRIE!

Urletul meu a răsunat cu putere în tot apartamentul, făcând geamurile să vibreze. Dar ecoul s-a stins și tăcerea s-a așternut din nou. Afară, soarele dispăruse. Era frig. Ca și cum tocmai venise iarna, pe neașteptate.

Preț de o clipă, am rămas încremenită, lac de sudoare, cu lacrimile curgându-mi pe obraji. Venindu-mi în fire, am văzut unul dintre papuceii lui Carrie în holul de la intrare. Am luat de jos papucelul din velur roz-pal. Era cel pentru piciorul stâng. L-am căutat pe celălalt, dar și el părea să fi dispărut.

Atunci m-am hotărât să sun la poliție.

3.

Primul polițist care s-a prezentat a fost detectivul Mark Rutelli de la Secția 90, de care aparține nordul cartierului Williamsburg. Polițistul nu mai avea probabil mult până la pensie. În ciuda figurii obosite și a pungilor de sub ochi, a înțeles imediat urgența situației și nu s-a dat în lături de la niciun efort. După o nouă inspectare minuțioasă a apartamentului, a cerut întăriri pentru a face percheziție în clădire, a convocat o echipă de criminaliști, a trimis doi oameni să-i interogheze pe

ceilalți locatari și a vizionat el însuși înregistrările camerei de supraveghere împreună cu echipa serviciului de pază.

Încă de la sosire, papucelul lipsă îl convinsese să activeze dispozitivul „Alertă răpire“, dar poliția statală dorea să adune și alte elemente concrete înainte de a-și da acordul.

În tot acest timp, mie îmi venea să-mi smulg părul din cap. Mă simțeam total pierdută, incapabilă să-mi dau seama cum să mă fac utilă și totuși atât de dornică să ajut. I-am lăsat un mesaj pe robot editoarei mele: „Fantine, am nevoie de ajutorul tău, Carrie a dispărut, poliția e la mine, nu știu ce să fac, sunt groaznic de îngrijorată, sună-mă imediat“.

În curând, s-a lăsat noaptea peste Brooklyn. Nu numai că fetița mea nu apăruse, dar niciuna dintre investigațiile NYPD nu condusesese la vreo pistă. Carrie părea să se fi evaporat, luată și dusă prin beznă de un Rege al Arinilor sângeros care profitase de un moment de neatenție din partea mea.

La ora opt seara, superioara lui Rutelli, *lieutenant* Frances Richard, și-a făcut apariția în fața clădirii, unde mi se spusese să cobor în timp ce o echipă percheziționa pivnița alocată apartamentului.

— V-am pus telefonul sub supraveghere, m-a informat ea, ridicându-și gulerul impermeabilului.

Strada era închisă și un vânt înghețat năvălea în Berry Street.

— Nu este imposibil ca acela sau aceea care v-a răpit fiica să încerce să vă contacteze pentru a cere o răscumpărare sau din alt motiv. Dar, deocamdată, trebuie să veniți cu noi la secție.

— Ce motiv? Cum să fi fost răpită? Ușa era...

— Tocmai asta încercăm să aflăm, doamnă.

Am ridicat capul spre silueta masivă a imobilului care se înălța în beznă. Ceva îmi spunea că scumpa mea Carrie era tot în clădire și că făceam o greșală să mă îndepărtez. M-am uitat spre Rutelli, căutându-i din priviri sprijinul, dar el i-a luat partea superioarei lui:

— Urmați-ne, doamnă. Trebuie să ne răspundeți mai precis la unele întrebări.